

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خدا یا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رسگار

مجموعه دروس اختصاصی آزمون استخدامی

(اسناد و قوانین بالادستی آموزش و پرورش، روش‌ها و فنون تدریس، روان‌شناسی پرورشی (تربیتی)

سنجش و اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی، روان‌شناسی رشد و اختلالات یادگیری)

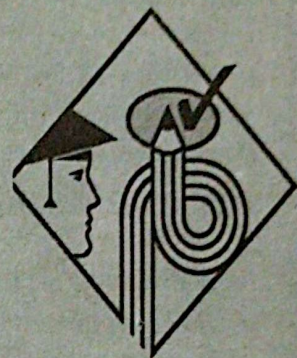
آموزگار ابتدایی

گردآورنده: گروه مؤلفان مدرسان شریف

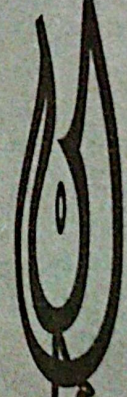
چاپ پنجم - زمستان ۱۴۰۲

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
«اسناد و قوانین بالادستی آموزش و پرورش»	
فصل اول: سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش	
فصل دوم: سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی	
۲	فصل اول: کلیات
۵	فصل دوم: بیانیه ارزش‌ها
۶	فصل سوم: بیانیه مأموریت
۶	فصل چهارم: چشم‌انداز
۷	فصل پنجم: هدف‌های کلان
۷	فصل ششم: راهبردهای کلان
۸	فصل هفتم: هدف‌های عملیاتی و راهکارها
۱۴	فصل هشتم: چارچوب نهادی و نظام اجرایی تحول بنیادین آموزش و پرورش
فصل سوم: آیین‌نامه اجرایی مدارس	
۱۵	فصل اول: کلیات
۱۷	فصل دوم: راهبری و مدیریت
۲۴	فصل سوم: مقررات دانش‌آموزی
۳۰	فصل چهارم: برنامه درسی و پژوهش
۳۲	فصل پنجم: بهداشت، سلامت، فضا، تجهیزات و فناوری و ایمنی
۳۳	فصل ششم: امور مالی
۳۵	فصل هفتم: منابع انسانی
۳۶	فصل هشتم: سایر موارد
۳۷	سؤالات اسناد و قوانین بالادستی آموزش و پرورش
۳۸	پاسخنامه کلیدی
«روش‌ها و فنون تدریس»	
فصل اول: نظریه‌های یادگیری	
۳۹	یادگیری غیرتداپی (یادگیری نوع سوم)
۳۹	یادگیری از دیدگاه رفتارگرایان
۴۰	تفاوت بین یادگیری و عملکرد
۴۱	نظریه‌های یادگیری
۴۱	نظریه ترن‌دایک (کوشش و خطا)
۴۲	نظریه برونر
۴۳	ماهیت منهای علمی قلمرو تدریس
فصل دوم: الگوهای یادگیری	
۵۲	الگوهای تدریس و یادگیری
۵۲	الگوهای یادگیری
۵۹	یادگیری از طریق شناخت
۶۳	تحلیلی بر فرایند یادگیری انسان
فصل سوم: ارتباط و اثر آن در فرایند تدریس = یادگیری	
۶۴	مقدمه
۶۴	ارتباط چیست؟
۶۴	تعریف ارتباط
۶۴	هدف و روش ارتباط
۶۵	ارتباط و نقش آن در تدریس
۶۵	انواع ارتباط و روش‌های ارتباطی
۶۶	الگو
۶۷	مواع ارتباط (بازارهای ارتباطی)
فصل چهارم: نظریه‌های تدریس	
۶۸	تعریف تدریس
۶۸	کارکردهای درونی تدریس
۶۹	اصول و انتخاب تدریس
۶۹	مراحل مدل عمومی تدریس
۶۹	هدف‌های ارزشیابی به‌طور کلی
۷۰	مراحل طرح‌ریزی آزمون معلم ساخته
۷۰	انواع تحقیقات و مطالعات علمی در نظریه تدریس
۷۰	محتوای درس
۷۰	کنش‌های تدریس
۷۱	تفاوت تدریس و یادگیری
۷۱	عوامل مؤثر در تدریس
فصل پنجم: تحلیل آموزشی	
۷۳	طراحی آموزشی
۷۳	شناخت و تدوین هدف‌های آموزشی
۷۴	رابطه بین هدف‌ها

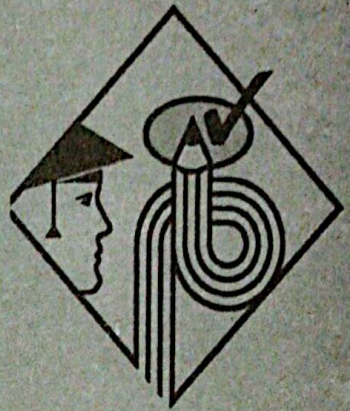

کتابخانه

کتابخانه

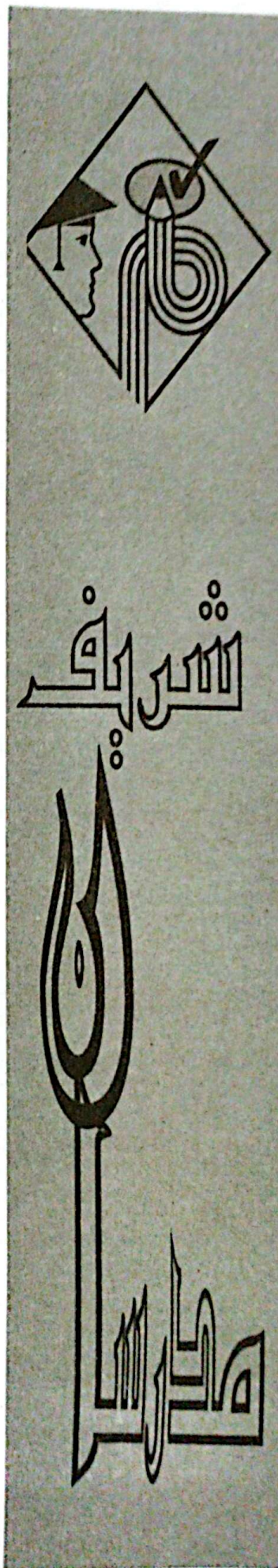
صفحه	عنوان
۷۲	سطوح یادگیری در حیطه‌ی شناختی
۷۴	سطوح یادگیری در حیطه‌ی عاطفی
۷۴	سطوح یادگیری در حیطه‌ی روان - حرکتی
۷۷	تحلیل آموزشی
۷۷	هدف‌های کلی آموزشی
۷۷	هدف‌های جزئی (هدف‌های مرحله‌ای)
۷۷	هدف‌های رفتاری (هدف‌های اجرایی)
۷۸	مراحل تحلیل آموزشی
۷۹	تحلیل محتوا، روش و وسیله
۸۰	مراحل تحلیل محتوا
۸۰	روش‌های تجزیه و تحلیل
۸۱	مفهوم وسایل آموزشی (رسانه آموزشی)
۸۲	تحلیل نظام ارزشیابی و کاربرد طراحی آموزشی
۸۳	مراحل تنظیم طرح درس سالانه
۸۵	الگوهای تدریس
۸۶	ویژگی‌های الگوی پیش‌سازمان‌دهنده
۸۶	الگوی حل مسئله
۸۷	محاسن و محدودیت‌های الگوی حل مسئله
فصل ششم: روش‌های تدریس سنتی و متداول	
۸۸	روش حفظ و تکرار
۸۹	روش سخنرانی
۹۰	روش نمایشی
۹۰	روش ایفای نقش
۹۱	مراحل اجرای روش ایفای نقش
۹۱	روش گردش علمی
۹۱	روش بحث گروهی
۹۲	مراحل اجرای روش بحث گروهی
۹۳	روش یادگیری مشارکتی
۹۳	روش آزمایشی (آزمایشگاهی)
۹۴	روش‌های جدید تدریس
۹۹	روش‌های کاوشگری
۱۰۰	طوفان مغزی (Brain storming)
۱۰۰	مدارس هوشمند
۱۰۱	الگوهای تدریس ۲۰۰۰
۱۰۱	یاران در یادگیری از تفحص دو نفری تا گروهی
۱۰۴	ایفای نقش: بررسی ارزش‌ها و رفتار اجتماعی
۱۰۴	الگوی تدریس (مراحل)
۱۰۵	کاوشگری به روش محاکم قضایی
۱۰۶	بررسی راهبردهای تدریس این الگو
۱۰۷	تطبيق با تفاوت فردی
۱۰۹	گروه الگوهای خبرپردازی (The Information Processing Family) (اطلاعات پردازشی)
۱۱۰	تفکر استقرایی (تشکیل مفاهیم با گردآوری و سازماندهی اطلاعات)
۱۱۲	الگوی واکنشی
۱۱۲	کاوشگری علمی و ورزشی آموزشی در کاوشگری (هنر استنتاج)
۱۱۳	آموزش کاوشگری از حقایق تا نظریه‌ها
۱۱۴	انطباق مقطع سنتی
۱۱۴	یادسپاری (Memorization)
۱۱۶	بدیهه‌پردازی (سینکتیکس) (Synectics)
۱۱۷	حالت خلاقیت و جریان بدیهه‌پردازی
۱۱۷	قیاس‌های شخصی
۱۱۹	یادگیری از طریق عرضه مطالب
۱۱۹	جهت‌دهی به سوی الگو
۱۲۱	الگوی استقرایی کلمه - تصویر
۱۲۱	نظریه رشد
۱۲۲	روانشناسی رشد
۱۲۲	جهت‌یابی الگو
۱۲۳	مراحل الگوی تدریس غیرمستقیم
۱۲۳	خانواده الگوهای سیستم‌های رفتاری
۱۲۴	مراحل الگو
۱۲۴	تمرین
۱۲۵	الگوی یادگیری از شبیه‌سازی‌ها
فصل هفتم: ارزشیابی	
۱۲۶	مهارت‌های آموزشی بعد از تدریس
۱۲۶	اصطلاحات و مفاهیم فعالیت‌های آموزشی بعد از تدریس

ناشر پاف

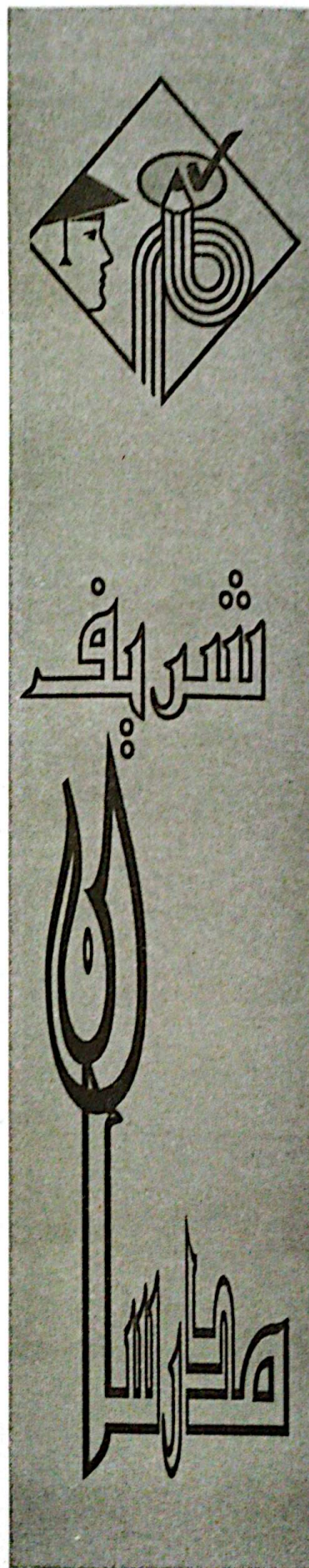

مطالعات

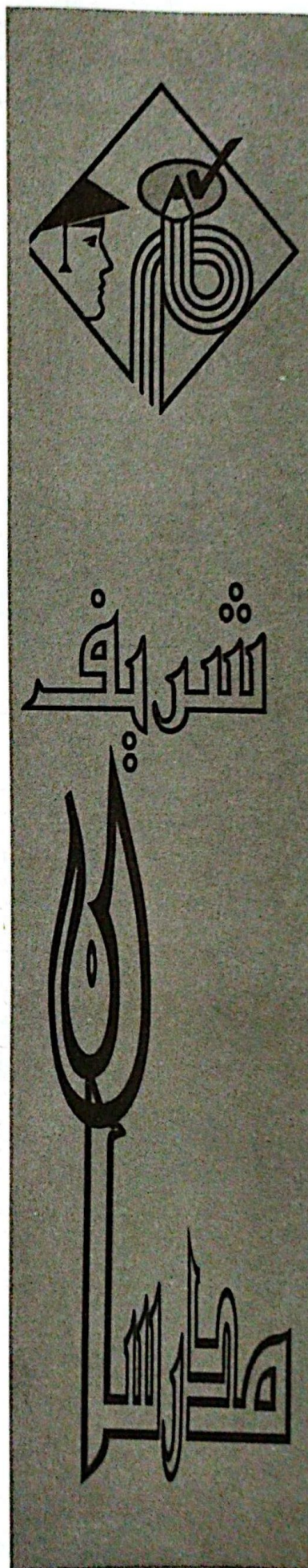

صفحه	عنوان
۱۲۴	ارزشیابی چیست؟
۱۲۷	ارزشیابی تشخیصی
۱۲۷	ارزشیابی پایانی
۱۲۸	روش‌های مختلف ارزشیابی
۱۳۰	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵
۱۳۱	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵
۱۳۳	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶
۱۳۴	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶
۱۳۶	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷
۱۳۷	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷
۱۳۸	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸
۱۳۹	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸
۱۴۱	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۹
۱۴۲	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۹
۱۴۴	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱
۱۴۵	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱
«روانشناسی پرورشی (تربیتی)»	
فصل اول: یادگیری آموزش و روان‌شناسی پرورشی	
۱۴۷	اصطلاحات و مفاهیم علم روان‌شناسی پرورشی
۱۴۸	تعریف و موضوع روان‌شناسی پرورشی
فصل دوم: پژوهش در روان‌شناسی پرورشی	
۱۴۹	پژوهش‌های علمی و اهداف پژوهش
۱۴۹	هدف‌های پژوهش در روان‌شناسی پرورش
۱۵۰	روش کمی
۱۵۰	روش‌های کیفی
۱۵۱	مقایسه روش‌های پژوهش کمی و کیفی
۱۵۱	مراحل انجام پژوهش
فصل سوم: نظریه رشد شناختی پیاژه	
۱۵۲	مفاهیم زیربنایی نظریه رشد شناختی پیاژه
۱۵۳	مراحل رشد شناختی پیاژه
۱۵۵	مبانی یادگیری از دیدگاه پیاژه
۱۵۵	روش آموزشی مناسب برای یادگیری براساس نظریه پیاژه
۱۵۵	انتقادهای وارد شده بر نظریه پیاژه
فصل چهارم: نظریه رشد شناختی ویگوتسکی و برونر	
۱۵۶	نظریه رشد شناختی ویگوتسکی
۱۵۶	کارکردهای نخستین و عالی ذهنی
۱۵۶	تفکر و زبان از دیدگاه ویگوتسکی
۱۵۷	خودنظم‌دهی
۱۵۷	منطقه تقریبی رشد (ZPD)
۱۵۷	کاربردهای آموزشی نظریه ویگوتسکی
۱۵۸	مقایسه نظریه‌های رشد شناختی ویگوتسکی و پیاژه
۱۵۸	مفاهیم زیربنایی نظریه رشد شناختی برونر
۱۵۹	مفاهیم زیربنایی نظریه بوم‌شناسی برون فن برونر
فصل پنجم: نظریه‌های یادگیری رفتار	
۱۶۰	نظریه شرطی‌سازی پاسخگر یا کلاسیک پاولف
۱۶۲	نظریه شرطی‌سازی وسیله‌ای ترندایک
۱۶۲	نظریه شرطی‌سازی کوشگر اسکینر
فصل ششم: نظریه‌های یادگیری شناختی (گستالت، آرویل و بندورا)	
۱۶۴	نظریه یادگیری شناختی گستالت
۱۶۵	نظریه یادگیری معنی‌دار کلامی آرویل
۱۶۶	نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی بندورا
فصل هفتم: نظریه‌های یادگیری شناختی (خبیرپردازی، نظام یاد)	
۱۶۸	نظریه سه مرحله‌ای خبیرپردازی
۱۷۰	فرآیندهای حافظه
۱۷۱	نظریه‌های جدید خبیرپردازی
۱۷۲	نظریه یادگیری و یادآوری در روان‌شناسی خبیرپردازی
۱۷۲	فراموشی
۱۷۲	کاربردهای آموزشی نظریه‌های یادگیری خبیرپردازی

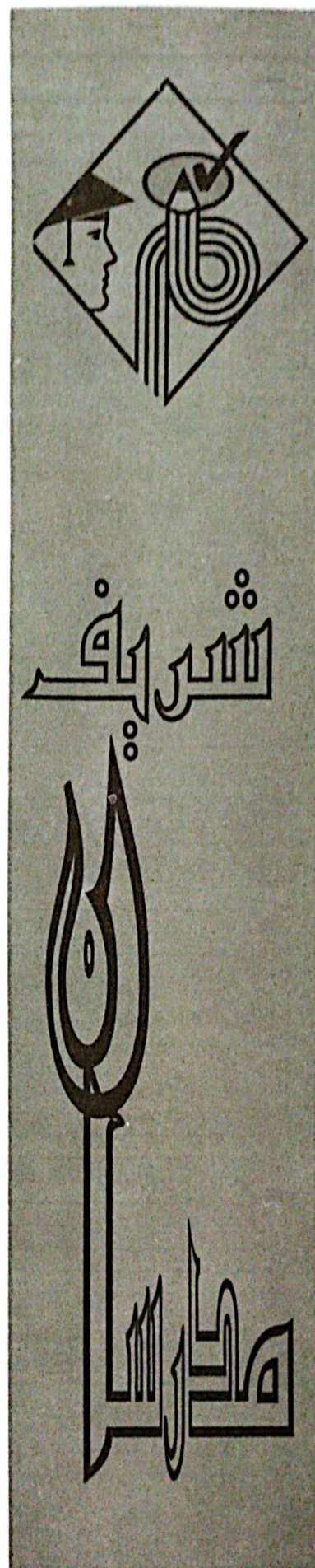
صفحه	عنوان
فصل هشتم: نظریه یادگیری سازندگی	
۱۷۲	مفاهیم زیربنایی نظریه یادگیری سازندگی
۱۷۲	نسبت گرای
۱۷۲	عینیت‌گرایی یا واقع‌گرایی
۱۷۲	تجزیه‌گرایی منطقی
۱۷۴	انواع نظریه‌های سازنده‌گرایی
۱۷۵	یادگیری موقعیتی
۱۷۶	فراپند در مقابل فراروده
۱۷۶	کاربردهای آموزشی نظریه سازندگی یادگیری
فصل نهم: انگیزش در یادگیری	
۱۷۷	تعریف انگیزش و انگیزه
۱۷۷	نظریه انگیزشی مارلو
۱۷۸	رابطه بین نظریه برانگیختگی و نظریه تقویت
۱۷۹	نظریه جهت‌گیری هدف پیشرفت
۱۷۹	نظریه انگیزشی اسناد (نسبت دادن)
۱۸۰	مفهوم درماندگی آموخته‌شده
۱۸۰	کاربردهای آموزشی نظریه انگیزشی نسبت دادن
فصل دهم: سبک‌های یادگیری و تفکر	
۱۸۱	انواع سبک‌های یادگیری
۱۸۳	انواع دیگر دسته‌بندی سبک‌ها (رویکردهای یادگیری)
۱۸۵	سبک‌های تفکر
فصل یازدهم: راهبردهای یادگیری و مطالعه، شناخت و فراشناخت	
۱۸۷	راهبردهای یادگیری شناختی
۱۸۷	راهبردهای شناختی
۱۸۹	آموزش راهبردهای یادگیری
فصل دوازدهم: هوش	
۱۹۲	تعریف هوش و نظریه‌های هوش
۱۹۲	نظریه‌های هوش
۱۹۲	هوش یگانه، هوش چندگانه
۱۹۳	الگوی ساخت هوشی گیلفورد
۱۹۴	الگوی سلسله‌مراتبی ورتون
۱۹۴	نظریه هوش سه بخشی استرنبرگ
۱۹۴	نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر
۱۹۵	هوش هیجانی
۱۹۵	مفهوم هوش‌شهر
فصل سیزدهم: تفکر (مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی)	
۱۹۷	تعریف تفکر
۱۹۷	انواع تفکر
۱۹۸	مفهوم‌سازی و اهمیت مفهوم
۱۹۸	نظریه‌های مربوط به مفهوم‌سازی
۱۹۹	طبقه‌بندی مفاهیم
۱۹۹	روش آموزش قواعد یا اصول
فصل چهاردهم: حل مسئله، تفکر انتقادی و آفرینندگی	
۲۰۰	انواع مسئله و انواع انتقال یادگیری
۲۰۰	انواع مسئله‌ها
۲۰۱	انتقال کلی و انتقال جزئی
۲۰۱	آموزش حل مسئله و مراحل آن
۲۰۲	تفکر انتقادی و آفرینندگی (خلاصیت)
۲۰۳	آفرینندگی، هوش و پیشرفت تحصیلی
فصل پانزدهم: طراحی آموزشی، هدف‌های آموزشی و آمادگی برای یادگیری	
۲۰۴	الگوهای طراحی آموزشی
۲۰۴	ویژگی‌های طراحی آموزش یادگیرنده - محور و آموزش معلم - محور
۲۰۵	هدف‌های آموزشی
فصل شانزدهم: طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی	
۲۰۸	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی بلوم
۲۰۸	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی: حوزه شناختی
۲۰۹	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی: حوزه عاطفی
۲۱۰	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی: حوزه روانی - حرکتی
۲۱۰	طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی براساس انواع یادگیری
۲۱۱	بازدهای یادگیری

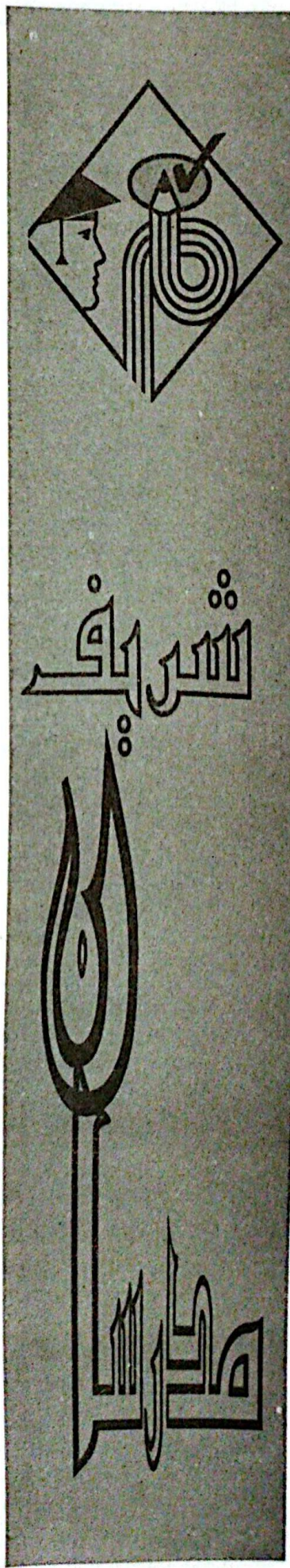

صفحه	عنوان
	فصل هفدهم: آموزش معلم - محور
۲۱۲	آموزش به کمک سخنرانی
۲۱۳	طبقه‌بندی تکالیف
۲۱۴	آموزش مستقیم
۲۱۵	روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط
	فصل هجدهم: آموزش یادگیرنده - محور
۲۱۷	آموزش به روش بحث گروهی
۲۱۷	آموزش به روش بحث گروهی (گفتگوی آموزشی)
۲۱۸	آموزش برای یادگیری اکتشافی (یادگیری پژوهشگری)
۲۱۹	روش اکتشافی هدایت‌شده
۲۱۹	آموزش به کمک یادگیری مشارکتی
	فصل نوزدهم: آموزش به کمک روش‌های تغییر رفتار
۲۲۰	سیک‌های مختلف اداره کلاس درس
۲۲۰	تعریف و هدف تغییر رفتار
۲۲۱	روش‌های افزایش نیرومندی رفتارهای مطلوب موجود
۲۲۱	مطالبی در مورد تقویت و تقویت کردن
۲۲۲	روش‌های ایجاد رفتارهای مطلوب تازه در دانش‌آموزان
۲۲۲	روش‌های نگهداری رفتارهای مطلوب
۲۲۲	برنامه‌های تقویت
۲۲۳	روش‌های کاهش و حذف رفتارهای نامطلوب
	فصل بیستم: سنجش یادگیری
۲۲۵	تعاریف و اصطلاحات مربوط به سنجش
۲۲۵	سنجش و اندازه‌گیری
۲۲۵	تعریف ارزشیابی
۲۲۶	روش‌های سنتی سنجش یادگیری
۲۲۷	روش‌های سنجش جایگزین
	فصل بیست‌ویکم: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۲۹	ارزشیابی و انواع ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۲۹	دسته‌بندی ارزشیابی‌های پیشرفت تحصیلی با توجه به زمان و هدف استفاده
۲۳۰	ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۳۳	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵
۲۳۴	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵
۲۳۶	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶
۲۳۷	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶
۲۳۹	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷
۲۳۹	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷
۲۴۱	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸
۲۴۱	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸
۲۴۳	آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱
۲۴۳	پاسخنامه آزمون تخصصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱
	«سنجش و اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی»
	فصل اول: تعاریف اصطلاحات
۲۴۵	تعریف اندازه‌گیری (Measurement)
۲۴۵	تعریف آزمون (Test)
۲۴۵	تعریف آزمودن (Testing)
۲۴۶	تعریف سنجش (Assessment)
۲۴۶	تعریف ارزشیابی (Evaluation)
	فصل دوم: مقیاس‌های اندازه‌گیری
۲۴۷	مقیاس اسمی (Nominal scale)
۲۴۷	مقیاس ترتیبی (Ordinal scale)
۲۴۷	مقیاس فاصله‌ای (Interval scale)
۲۴۸	مقیاس نسبی یا نسبی (Ratiol scale)
	فصل سوم: دسته‌بندی آزمون‌های مورد استفاده در روانشناسی و آموزش و پرورش
۲۴۹	دسته‌بندی انواع آزمون‌ها
	فصل چهارم: دسته‌بندی ارزشیابی‌های آموزشی
۲۵۲	دسته‌بندی ارزشیابی‌های آموزشی در قالب رویکردهای مختلف
۲۵۳	دسته‌بندی ارزشیابی‌های آموزشی با توجه به موضوع ارزشیابی
۲۵۵	تفاوت ارزشیابی تراکمی و تکوینی

صفحه	عنوان
۱۵۷	فصل پنجم: مراحل و فعالیت‌های ارزشیابی آموزشی مراحل ارزشیابی آموزشی
۱۵۹	فصل ششم: تهیه طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی تعریف ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۱۶۲	فصل هفتم: آزمون‌های تشریحی مقدمه
۱۶۳	قواعد تهیه سؤال‌های تشریحی
۱۶۴	قواعد تصحیح آزمون‌های تشریحی
۱۶۴	روش‌های نمره‌گذاری آزمون‌های تشریحی
۱۶۵	فصل هشتم: آزمون‌های کوتاه پاسخ آزمون‌های کوتاه پاسخ پرسشی
۱۶۵	آزمون‌های کوتاه پاسخ کامل کردنی
۱۶۵	آزمون‌های کوتاه پاسخ تشخیصی یا نداعی
۱۶۵	مزایای آزمون‌های کوتاه پاسخ
۱۶۶	معایب آزمون‌های کوتاه پاسخ
۱۶۶	آزمون‌های کوتاه پاسخ متشکل از مسائل عددی
۱۶۶	قواعد تهیه سؤال‌های کوتاه پاسخ
۱۶۷	فصل نهم: آزمون‌های صحیح - غلط و جور کردنی تعریف آزمون عینی
۱۶۷	آزمون‌های صحیح - غلط
۱۶۸	آزمون‌های جورکردنی
۱۶۹	فصل دهم: آزمون‌های چندگزینه‌ای تعریف آزمون چندگزینه‌ای
۱۶۹	انواع آزمون‌های چندگزینه‌ای
۱۷۱	فصل یازدهم: روش‌های سنجش فرایند و فرآورده‌های یادگیری غیرشناختی آزمون‌های عملکردی
۱۷۲	روش‌های سنجش مشاهده‌ای
۱۷۴	فصل دوازدهم: روش‌های سنجش مستقیم رفتار ابنات مختلف رفتار
۱۷۴	انواع روش‌های سنجش مستقیم رفتار
۱۷۵	فصل سیزدهم: اجرا، نمره‌گذاری و تحلیل آزمون ترتیب قرار دادن سؤالات آزمون به دنبال یکدیگر
۱۷۵	نمره‌گذاری
۱۷۶	تحلیل سؤال‌های آزمون
۱۸۱	استفاده از منحنی ویژگی سؤال برای تحلیل سؤال آزمون
۱۸۲	فصل چهاردهم: استفاده از روش‌های آماری برای تفسیر نمره‌های آزمون تعاریف
۱۸۳	اندازه‌های گرایش مرکزی
۱۸۵	اندازه‌های تغییرپذیری
۱۸۵	همبستگی بین نمرات
۱۸۸	فصل پانزدهم: هنجارها و نیمرخ‌ها تعریف هنجار
۱۸۸	انواع هنجارها
۱۹۲	ویژگی‌های منحنی بهنجار
۱۹۲	نیمرخ
۱۹۳	فصل شانزدهم: روایی آزمون تعریف روایی و انواع آن
۱۹۳	روایی محتوایی
۱۹۳	روایی صوری (نوعی از روایی محتوایی است)
۱۹۴	روایی ملاکی
۱۹۵	روایی سازه
۱۹۶	روایی آموزشی
۱۹۷	عوامل مؤثر بر روایی آزمون
۱۹۸	فصل هفدهم: پایایی آزمون روش‌های تعیین پایایی
۲۰۰	روش تعیین پایایی آزمون‌های سرعت
۲۰۰	پایایی نمرات اختلاف
۲۰۱	برآورد نمره حقیقی با استفاده از ضریب پایایی آزمون
۲۰۱	خطای معیار اندازه‌گیری

صفحه	عنوان
۲۰۲	رابطه بین روانی و پایایی
۲۰۳	پایایی روش‌های درجه‌بندی یا رتبه‌بندی
۲۰۳	پایایی آزمون‌های وابسته به ملاک
۲۰۵	پایایی روش‌های سنجش مستقیم رفتار
۲۰۶	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۰۷	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۵ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۰۹	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۰	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۶ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۱	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۱	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۷ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۳	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۴	پاسخنامه حیطه آزمون اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۸ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۵	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۹ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۶	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۳۹۹ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۸	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۲۱۸	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۱ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
کتاب راهنمای معلم در ارزشیابی توصیفی	
۲۲۰	فصل اول: کلیات
۲۲۰	ارزشیابی توصیفی
۲۲۱	اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۲۳	فصل دوم: تدریس و چگونگی ارزشیابی از پیشرفت تحصیلی
۲۲۳	مقدمه
۲۲۳	ارتباط متقابل ارزشیابی توصیفی با عناصر برنامه درسی
۲۲۴	جمع‌آوری و ثبت اطلاعات
۲۲۸	نحوه جمع‌بندی، تفسیر و ارزش‌گذاری اطلاعات
۲۲۸	انواع بازخورد
۲۲۹	فصل سوم: ارزشیابی توصیفی در عمل
۲۳۲	کلید واژه‌ها
«روانشناسی رشد و اختلالات یادگیری»	
۲۳۳	فصل اول: موضوعات اساسی در روان‌شناسی رشد
۲۴۷	فصل دوم: نظریه‌های روان‌تحلیل‌گری (۱) (فروید، اریکسون، ایاگروید)
۲۵۸	فصل سوم: نظریه‌های روان‌تحلیل‌گری (۲) (شپتزر، کلاین، هارتن، ماہلر، سبرز)
۲۶۵	فصل چهارم: نظریه‌های شناختی (پیاژه و برونر)
۲۷۵	فصل پنجم: نظریه‌های بافتی (نظریه‌های کردارشناسی)
۲۸۶	فصل ششم: نظریه‌های نموبافتگی (گزل و وال)
۲۹۰	فصل هفتم: نظریه ارگانیسمی - تطبیقی ورتنر
۲۹۳	فصل هشتم: نظریه‌های بازی و تقلید و نظریه بوهلر
۲۹۹	فصل نهم: مبانی رشد و رشد پیش از تولد
۴۰۹	فصل دهم: نوبلوی و نوبایی، دو سال اول زندگی
۴۴۴	فصل یازدهم: اوایل کودکی، ۲ تا ۶ سالگی
۴۴۵	فصل دوازدهم: اواسط کودکی، ۶ تا ۱۱ سالگی
۴۴۴	فصل سیزدهم: دوران نوجوانی
۴۵۷	فصل چهاردهم: بزرگسالی، میانسالی
۴۷۰	فصل پانزدهم: پیری، پایان زندگی، داندیدگی
۴۷۸	فصل شانزدهم: اختلالات یادگیری
۵۰۷	سؤالات آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۷
۵۰۸	پاسخنامه آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۷
۵۰۹	سؤالات آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۸
۵۱۰	پاسخنامه آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۸
۵۱۱	سؤالات آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۹
۵۱۲	پاسخنامه آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۳۹۹
۵۱۳	سؤالات آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۴۰۱
۵۱۴	پاسخنامه آزمون استخدامی آموزش و پرورش ۱۴۰۱
۵۱۵	آزمون اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۲ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۵۲۰	پاسخنامه آزمون اختصاصی عنوان شغلی آموزگار ابتدایی - ۱۴۰۲ (مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور)
۵۲۹	آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی دبیری و هنرآموز - ۱۴۰۲
۵۳۵	پاسخنامه آزمون حیطه اختصاصی عنوان شغلی دبیری و هنرآموز - ۱۴۰۲
۵۴۳	سه مرحله آزمون شبیه‌سازی‌شده منطبق بر آزمون استخدامی
۵۵۵	پاسخنامه کلیدی سه مرحله آزمون شبیه‌سازی‌شده منطبق بر آزمون استخدامی
۵۵۶	منابع و مراجع

اسناد و قوانین بالادستی

آموزش و پرورش

مدرسان شریف

فصل اول

«سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش»

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی در اجرای بند یک اصل ۱۰ قانون اساسی سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند. متن سیاست‌های کلی «ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور» که به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ابلاغ شده، به شرح زیر است:

سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور

- ۱- تحول در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی در جهت رسیدن به حیات طیبه (زندگی فردی و اجتماعی مطلوب اسلامی) و رشد و شکوفایی استعدادهای فطری و ارتقاء کیفی در حوزه‌های بینش، دانش، مهارت، تربیت و سلامت روحی و جسمی دانش‌آموزان با تأکید بر ریشه‌کن کردن بی‌سوادی و تربیت انسان‌های مؤمن، پرهیزکار، متخلق به اخلاق اسلامی، بلندهمت، امیدوار، خیرخواه، بانشاط، حقیقت‌جو، آزادمنش، مسئولیت‌پذیر، قانون‌گرا، عدالت‌خواه، خردورز، خلاق، وطن‌دوست، ظلم‌ستیز، جمع‌گرا، خودباور و ایثارگر
- ۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش به مثابه مهم‌ترین نهاد تربیت نیروی انسانی و مولد سرمایه‌ی اجتماعی و عهده‌دار اجرای سیاست‌های مصوب و هدایت و نظارت بر آن (از مهد کودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه) به عنوان امر حاکمیتی با توسعه‌ی همکاری دستگاه‌ها
- ۳- بهسازی و اعلای منابع آموزش و پرورش به عنوان محور تحول در نظام تعلیم و تربیت کشور و بهبود مدیریت منابع انسانی با تأکید بر:
  - ۳-۱- ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم و افزایش مستمر شایستگی‌ها و توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای و تربیتی فرهنگیان و روزآمد ساختن برنامه‌های درسی مراکز و دانشگاه‌های تربیت معلم و شیوه‌های یاددهی و یادگیری برای پرورش معلمان باانگیزه، کارآمد، متدین، خلاق و اثربخش
  - ۳-۲- بازنگری در شیوه‌های جذب، تربیت، نگهداشت و به‌کارگیری بینه‌ی نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش و بسترسازی برای جذب معلمان کارآمد و دارای شایستگی‌های لازم آموزشی، تربیتی و اخلاقی بعد از گذراندن دوره‌ی مهارتی
  - ۳-۳- اعتلای منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه‌ی آنان برای خدمت مطلوب با اقدامات فرهنگی و تبلیغی و خدمات و امکانات رفاهی و رفع مشکلات مادی و معیشتی فرهنگیان
  - ۳-۴- توسعه‌ی مهارت حرفه‌ای و توانمندی‌های علمی و تربیتی معلمان با ارتقاء کیفی آموزش‌های ضمن خدمت و برنامه‌ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش
  - ۳-۵- استقرار نظام ارزیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای معلمان مبتنی بر شاخص‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و تربیتی برای ارتقاء
  - ۳-۶- توسعه‌ی مشارکت معلمان در فرآیند بهسازی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی، تربیتی و فرهنگی
  - ۳-۷- استقرار نظام پرداخت‌ها بر اساس تخصص، شایستگی‌ها و عملکرد رقابتی مبتنی بر نظام رتبه‌بندی حرفه‌ای معلمان
- ۴- ایجاد تحول در نظام برنامه‌ریزی آموزشی و درسی با توجه به:
  - ۴-۱- روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه‌ی درس ملی مبتنی بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوی با پیشرفت‌های علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت ایرانی - اسلامی
  - ۴-۲- توسعه‌ی فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره‌گیری از روش‌های یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی
  - ۴-۳- تبیین اندیشه‌ی دینی-سیاسی امام خمینی رضوان‌الله‌علیه، مبانی جمهوری اسلامی و ولایت فقیه و اصول ثابت قانون اساسی در مقاطع مختلف تحصیلی
  - ۴-۴- توسعه‌ی فرهنگ و معارف اسلامی و یادگیری قرآن (روخوانی، روانخوانی و مفاهیم) و تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن و سیره‌ی پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله و اهل بیت) علیهم‌السلام و گسترش فرهنگ اقامه‌ی نماز
  - ۴-۵- تحول بنیادین شیوه‌های ارزشیابی دانش‌آموزان برای شناسایی نقاط قوت و ضعف و پرورش استعدادها و خلاقیت دانش‌آموزان

۴-۶ - رعایت رویکرد فرهنگی و تربیتی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی و درسی

۴-۷ - تقویت آداب و مهارت‌های زندگی و توانایی حل مسائل و عمل به آموخته‌ها برای بهبود زندگی فردی و اجتماعی دانش‌آموزان

۴-۸ - تقویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

۵- اهتمام به تربیت و پرورش مبتنی بر فلسفه‌ی تعلیم و تربیت اسلامی؛ به‌ویژه در:

۱- ارتقاء معرفت و بصیرت دینی برای رشد و تعالی معنوی و اخلاقی معلمان و دانش‌آموزان و تلاش برای ارتقاء معنوی خانواده‌ها

۲- ارتقاء سلامت جسمی و روحی معلمان و دانش‌آموزان و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی

۳- ارتقاء تربیت عقلانی و رشد بینش دینی، سیاسی و اجتماعی دانش‌آموزان و اهتمام به جامعه‌پذیری برای تحکیم وحدت و همبستگی ملی، وطن‌دوستی

و مقابله‌ی هوشمندانه با تهاجم فرهنگی و پاسداشت استقلال، آزادی، مردم‌سالاری دینی و منافع ملی

۴- رشد و شکوفایی ذوق و استعداد‌های فرهنگی و هنری و تقویت روحیه‌ی نشاط و شادابی در دانش‌آموزان

۵- توسعه‌ی تربیت بدنی و ورزش در مدارس

۶- تربیت و تأمین نیروی انسانی توانمند و واجد شرایط برای تحقق اهداف و برنامه‌های تربیتی و پرورشی

۶- تحول در ساختار مالی، اداری و نظام مدیریتی با تأکید بر:

۱- بازمهندسی ساختار اداری در کلیه‌ی سطوح با رویکرد چابک‌سازی، پویاسازی همراه با ظرفیت‌سازی، فرهنگ‌سازی و بسترسازی برای تقویت

مشارکت‌های مردمی و غیردولتی، منطبق بر قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام اداری و آموزش و پرورش؛ به‌ویژه ایجاد زمینه‌ی مشارکت معلمان

خانواده‌ها، حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، مراکز علمی و پژوهشی و سایر نهادهای عمومی و دستگاه‌های اجرایی در فرآیند تعلیم و تربیت

۲- رعایت اولویت در بودجه‌ی مورد نیاز آموزش و پرورش در لوائح بودجه‌ی سنواری به منظور تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در سیاست‌های کلی

۳- بهبود مدیریت منابع و مصارف با هدف ارتقاء کیفیت و بهره‌وری نظام آموزش و پرورش

۷- بهینه‌سازی فضا، زیرساخت‌های کالبدی و تجهیزات مدارس در مسیر تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت اسلامی با تأکید بر:

۱- ضابطه‌مندسازی، بهسازی، زیباسازی، مقاوم‌سازی و مصون‌سازی مدارس با رعایت اصول معماری اسلامی ایرانی مکان‌یابی و توزیع فضا به تناس

نیازها، طراحی و ساخت مجتمع‌های آموزشی و تربیتی و توسعه‌ی مشارکت مردم و نهادهای مدیریت شهری در احداث و نگهداری مدارس

۲- احداث واحدهای آموزشی و پرورشی جدید متناسب با افزایش جمعیت و الزام سازندگان شهرک‌ها به احداث واحدهای مورد نیاز آموزش و پرورش

۳- ارائه‌ی الگو و ضابطه‌ی لازم‌الرعایه از طرف وزارت آموزش و پرورش برای ساخت مدارس

۴- تجهیز مدارس به فناوری اطلاعاتی و ارتباطی و فراهم‌آوردن زمینه‌ی استفاده‌ی بهینه از آموزش‌های مرتبط با فناوری‌های نو در مدارس

۸- ارتقاء نقش و اختیارات مدرسه در تحقق اهداف و مأموریت‌های مندرج در بند یک سیاست‌های کلی و تقویت مناسبات صحیح و سازنده‌ی آموزش

پرورش با خانواده‌ها، رسانه‌ها و جامعه

۹- تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تأکید بر توانمندسازی معلمان و دانش‌آموزان این مناطق

۱۰- تأمین ثبات مدیریت در آموزش و پرورش با رویکرد ارزشی و انقلابی و دورنگهداشتن محیط آموزش و پرورش از دسته‌بندی‌های سیاسی

۱۱- هماهنگی و انسجام بین اهداف، سیاست‌ها، برنامه‌ها و محتوای تعلیم و تربیت در آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر دستگاه‌های مرتبط

۱۲- ارتقاء جایگاه آموزش و پرورش از نظر شاخص‌های کمی و کیفی در سطح منطقه و جهان به منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست و سه

جمهوری اسلامی ایران

۱۳- استقرار نظام جامع رصد، نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت در نظام آموزش و پرورش

مدرسان شریف

فصل دوم

«سند تحول بنیادین آموزش و پرورش جمهوری اسلامی»

تحقق ارزش‌ها و آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی مستلزم تلاش همه‌جانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. احراز عرصه تعلیم و تربیت از مهمترین زیرساخت‌های تعالی پیشرفت همه‌جانبه کشور و ابزار جدی برای ارتقاء سرمایه انسانی شایسته کشور در عرصه‌های مختلف است. به این ترتیب تحقق آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی ایران مانند احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در میان ملت‌ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو تربیت انسان‌های عالم متقی و آزاده و اخلاقی است. تعلیم و تربیتی که تحقق بخش حیات طیبه، جامعه عدل جهانی و تمدن اسلامی ایرانی باشد در پرتو چنین سرمایه انسانی متعالی است که جامعه بشری آمادگی تحقق حکومت جهانی انسان کامل را یافته و در سایه چنین حکومتی ظرفیت و استعداد‌های بشر به شکوفایی و کمال خواهد رسید.

تحقق این هدف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن نحوه طی مسیر، منابع و امکانات لازم، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات در این مسیر به صورت شفاف و دقیق مشخص شده باشد. در تهیه سند ملی تحول بنیادین آموزش و پرورش کوشش شده است تا با الهام‌گیری از اسناد بالادستی و بهره‌گیری از ارزش‌های بنیادین آنها و توجه به اهداف راهبردی نظام جمهوری اسلامی ایران، چشم‌انداز و اهداف تعلیم و تربیت در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی تبیین شود. تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش مبتنی بر آرمان‌های بلند نظام اسلامی باید معطوف به چشم‌اندازی باشد که در افق روشن ۱۴۰۴، ترسیم‌گر ایرانی توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویتی اسلامی انقلابی، الهام‌بخش جهان اسلام همراه با تعاملی سازنده و مؤثر در عرصه روابط بین‌المللی است.

هرچند در سه دهه گذشته تلاش‌های وافر و قابل تقدیری از سوی مسئولان و دست‌اندرکاران نظام تعلیم و تربیت برای بهبود و اصلاح نظام آموزشی کشور به عمل آمد که خوشبختانه نتایج مثبت و مفیدی نیز برجای گذاشته است؛ لیکن هنوز آموزش و پرورش با چالش‌های جدی روبه‌رو است و برون‌داد آن در طراز جمهوری اسلامی ایران و پاسخگوی تحولات محیطی و نیازهای جامعه نمی‌باشد. از این رو، تأکیدات حکیمانه رهبر فرزانه انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت تحول بنیادین در آموزش و پرورش با تکیه بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی - ایرانی و تدوین الگویی اسلامی - ایرانی برای تحول و پرهیز از الگوهای وارداتی، کهنه و تقلیدی محض، چراغ راه برون‌رفت از چالش‌های نظام آموزشی کشور می‌باشد.

خوشبختانه با درک ضرورت و اهمیت این امر و در پاسخ به ندای هوشمندانه رهبری معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی)، طرح تدوین سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به مثابه سند تحول راهبردی نظام آموزش و پرورش در افق چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در دستورکار شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار گرفت و سرانجام پس از شکل‌گیری حلقه‌های کارشناسی - پژوهشی با مشارکت صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی و مدیران و کارشناسان مجرب آموزش و پرورش و سایر دستگاه‌های ذیربط، ضمن پایبندی به دیدگاه‌های حضرت امام خمینی(ره) و نظرات مقام معظم رهبری درباره تحول بنیادین نظام آموزشی و همسو با اسناد فرادستی، از جمله سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، سند مذکور تدوین و به تصویب این شورا رسید.

فصل اول: کلیات

در این سند، اصطلاحات به کار رفته به شرح ذیل تعریف می‌شوند:

نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی

نهادی است اجتماعی و فرهنگی و سازمان‌یافته که به عنوان مهم‌ترین عامل انتقال، بسط و اعتلای فرهنگ در جامعه اسلامی ایران، مسئولیت آماده‌سازی دانش‌آموزان جهت تحقق مرتبه‌ای از حیات طیبه در همه ابعاد را برعهده دارد که تحصیل آن مرتبه برای عموم افراد جامعه لازم یا شایسته باشد. دستیابی به این مرتبه از آمادگی برای تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش‌آموزان (با تأکید بر وجود مشترک انسانی، اسلامی و ایرانی) ضمن ملاحظه ویژگی‌های فردی و غیرمشترک و نیز در راستای شکل‌گیری و اعتلای مداوم جامعه صالح اسلامی مستلزم آن است که تربیت‌یافتگان این نظام شایستگی‌های لازم برای درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران را براساس نظام معیار اسلامی کسب نمایند.

تعلیم و تربیت

فرایندی تعالی‌جویانه، تعاملی، تدریجی، یکپارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی که به منظور هدایت افراد جامعه به سوی آمادگی برای تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد، زمینه‌های مناسب تکوین و تعالی پیوسته هویت ایشان را در راستای شکل‌گیری و پیشرفت جامعه صالح اسلامی فراهم می‌آورد.

ساحت‌های تعلیم و تربیت

ساحت‌های مندرج در فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران (تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تعلیم و تربیت زیباشناختی و هنری، تعلیم و تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، تعلیم و تربیت علمی و فناورانه) می‌باشد.

نظام معیار اسلامی

مبانی و ارزش‌های مبتنی بر دین اسلام ناب محمدی یا سازگار با آن، مشتمل بر سلسله مراتبی از ارزش‌هاست که ناظر به همه ابعاد زندگی انسان است. زیرا دین اسلام به همه عرصه‌های امور اجتماعی و فردی، دنیوی و اخروی، مادی و معنوی زندگی بشر پرداخته است (نفس سکولاریسم) هر چند نسبت به پاره‌ای از این عرصه‌ها، به عرصه کلیات اکتفا و نسبت به بخشی دیگر، جزئیات را نیز ذکر کرده است.

شایستگی‌های پایه

مجموعه‌ای ترکیبی از صفات و توانمندی‌های فردی و جمعی ناظر به همه جنبه‌های هویت (عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی) و نیز تمام مؤلفه‌های جامع براساس نظام معیار اسلامی است، که متریبان برای دست‌یابی به مراتب حیات طیبه جهت درک موقعیت خود و دیگران و عمل فردی و جمعی برای بهبود مستمر آن، باید این‌گونه صفات و توانمندی‌ها را «کسب» کنند.

هویت

برآیند مجموعه‌ای از بینش‌ها، باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات آدمی است. از اینرو، نه تنها امری ثابت و از پیش تعیین شده نیست، بلکه حاصل تلاش و توفیق شخص و تا حدودی متأثر از شرایط اجتماعی است. انسان، موجودی است که می‌تواند با تکیه بر فطرت و استعدادها طبیعی خود و با استفاده از نیروی عقل و اختیار و اراده خویش، به معرفت دست یابد. معرفت ایجاد شده می‌تواند زمینه میل و گرایش را در او فراهم سازد. بینش و گرایش درونی، زمینه باور (ایمان) و تکوین اراده (تصمیم معطوف به عمل) را در وی فراهم می‌آورد و با عمل و تکرار آن، به تدریج هویتش شکل می‌گیرد. همین امور نیز، در هر گونه تحول هویت، پس از تکوین اولیه آن نقش‌آفرین است.

معلم و مربی

«معلم» و «مربی» (مترادف هم بکار رفته است) و به فردی اطلاق می‌شود که رسالت خطیر تربیت دانش‌آموزان را در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر عهده دارد.

جامعه اسلامی

اجتماعی است که بر روی نمودن به خدا در حالت تسلیم و رضا استوار می‌شود نه بر روابط نژادی، خویشاوندی یا قبیله‌ای و یا روابط انتفاعی و ستمگرانه یا روابط قراردادی که رویکرد استخدامی داشته و متکی بر منفعت‌های یک طرف یا دو طرف قرارداد می‌باشند. در جامعه اسلامی که مظهر تحقق بعد اجتماعی حیات طیبه به شمار می‌آید، پیوندها خشونت‌آمیز (ناشی از ترس و تهدید و ارعاب) یا انتفاعی (ناشی از سودگرایی و استثمار یا استخدام دیگران) نیست بلکه ارتباط میان اعضای جامعه به ارزش‌های انسانی و اخلاقی، معرفت، محبت و اطاعت از خدا (پیروی آگاهانه و اختیاری از نظام معیار دینی) معطوف است. در چنین جامعه‌ای روابط ظالمانه و تعصبات نژادپرستانه طرد می‌شود و بر توحید به عنوان اساس تکوین و گسترش روابط اجتماعی تأکید می‌گردد.

سنین لازم‌التعلیم

سن تعلیم و تربیت رسمی ۵ سالگی است اما سن افراد لازم‌التعلیم (لازم‌التربیه) طبق قانون مشخص می‌شود.

حیات طیبه

وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب، براساس نظام معیار اسلامی (مبانی و ارزش‌های مقبول دین الهی) است که تحقق آن باعث دستیابی به غایت زندگی یعنی قرب الی‌الله خواهد شد. این‌گونه زندگانی مستلزم ارتباط آگاهانه و اختیاری با حقیقت هستی و تشدید رابطه با او در همه شئون فردی و اجتماعی زندگی است که باید براساس انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه نظام معیار مناسب با دین اسلام باشد. بنابراین، یکی از مشخصات اصلی حیات طیبه، تکیه بر ارزش غایی زندگی - قرب الی‌الله - و نظام معیار متناسب با آن یعنی مبانی و ارزش‌های مقبول دین اسلام است. زیرا با توجه به لزوم پذیرش ربوبیت خداوند متعال، به عنوان یگانه رب حقیقی جهان و انسان، این نظام معیار، جهت اساسی نحوه تحقق حیات طیبه را در همه مراتب و ابعاد زندگی با این نظام (تقوا)، وجه تمایز اساسی حیات طیبه از زندگی غیردینی (= سکولار) رایج محسوب می‌شود که نقطه اوج و حقیقت آن در جامعه جهانی مهدوی محقق می‌گردد.

چشم‌انداز

معرف وضع مطلوب دست‌یافتنی است که با الهام از وضعیت آرمانی انعکاس‌یافته در رهنامه تعلیم و تربیت رسمی عمومی و تحت تأثیر چالش‌ها ترسیم شده است. استنادات این چشم‌انداز مؤید فرایندی است که به این تصویر از وضع مطلوب دست‌یافتنی معنا می‌بخشد. بنابر نظام‌نامه تدوین سند جامع تحول و نوسازی نظام آموزشی (مصوب جلسه ۶۴ مورخ ۸۹/۴/۱ شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور) چشم‌انداز این‌گونه تعریف می‌شود:
چشم‌انداز نظام آموزشی اعلامیه جهت‌گیری نظام آموزشی و بیانگر هویت و آرمان آن است که تصویری از مقاصد آینده نظام آموزشی کشور در افق ۱۴۰۴ را ترسیم می‌کند. این چشم‌انداز براساس اسناد بالادستی: قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام، سند چشم‌انداز بیست‌ساله و فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، در افق ۱۴۰۴ ترسیم می‌شود.

نظام دوری

نظام دوری عبارت است از همراهی معلم با دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی.

سؤالات اسناد و قوانین بالادستی آموزش و پرورش

- ۱- کدام مورد به عنوان یک هدف عملیاتی به شمار می‌رود؟
 (۱) استقرار نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت
 (۲) ایجاد نظام رتبه‌بندی مدارس
 (۳) ساماندهی ساعات کار مربیان
 (۴) استقرار نظام مکان‌یابی مدارس
- ۲- ارتقای جایگاه ایران در ارزیابی‌های کیفیت جهانی در چارچوب معیارهای اسلامی راهکار مناسبی برای کدام هدف عملیاتی است؟
 (۱) تأمین تخصیص و تنوع‌بخشی به منابع مالی
 (۲) استقرار نظام ارزیابی و تضمین کیفیت
 (۳) مدیریت بهینه منابع و مصارف
 (۴) ارزیابی از طرح‌های آموزشی داخلی
- ۳- تولید به‌کارگیری محتوای الکترونیکی متناسب با نیاز دانش‌آموزان و مدارس راهکاری برای تحقق کدام هدف عملیاتی است؟
 (۱) تغییر نظام آموزشی فعلی
 (۲) اهتمام به طراحی و اصلاح محتوا
 (۳) تغییر و نوآوری در نظام تعلیم و تربیت رسمی
 (۴) استفاده هوشمندانه از فناوری‌های نوین در ارتقای کیفیت
- ۴- بازنگری و بازمهندسی ساختارها، رویه‌ها و روش‌ها با کدام راهکار زیر همخوانی ندارد؟
 (۱) اصلاح و بازنگری ساختار دوره‌های آموزشی
 (۲) استقرار نظام مکان‌یابی مدارس
 (۳) بهینه‌سازی و بهره‌برداری از منابع مادی و فیزیکی
 (۴) استقرار و استفاده از نظام «دوری»
- ۵- اولویت‌بخشی به رویکرد مدیریت مجتمع‌های آموزشی و تربیتی به کدام منظور صورت گرفته است؟
 (۱) اعمال مدیریت یکپارچه تربیتی در طول مدت تحصیلی
 (۲) هماهنگی بیشتر بخش‌های آموزشی
 (۳) تغییر در ساختار نظام آموزشی فعلی
 (۴) تعدد کمتر در ساختار و افزایش عملکرد
- ۶- طراحی و اجرای الگوی بالندگی شغلی - حرفه‌ای برای منابع انسانی در راستای تحقق کدام هدف عملیاتی است؟
 (۱) بازمهندسی ساختارها و رویه‌ها
 (۲) استقرار نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت
 (۳) استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی
 (۴) ارتقا و بهبود مستمر کیفیت مدیریت و راهبرد آموزشی
- ۷- مسئولیت بررسی، تصویب و ابلاغ سیاست‌های اجرایی، طراحی سازوکار، تحقق اهداف، اصلاح ساختارها و ... توسط کدام نهاد انجام می‌شود؟
 (۱) وزارت آموزش و پرورش
 (۲) شورای عالی آموزش و پرورش
 (۳) شورای عالی انقلاب فرهنگی
 (۴) هیئت دولت
- ۸- وزارت آموزش و پرورش در تحقق اهداف و مفاد سند چه مسئولیتی دارد؟
 (۱) سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری کلان
 (۲) سیاست‌گذاری و اجرای سند ملی آموزش و پرورش
 (۳) تصویب و ابلاغ سیاست اجرایی
 (۴) اصلاح ساختارها و فرایندهای مربوط
- ۹- مهم‌ترین نهاد تعلیم و تربیت رسمی عمومی در بیانیه مأموریت ..... است.
 (۱) شورای عالی آموزش و پرورش
 (۲) شورای عالی انقلاب فرهنگی
 (۳) وزارت آموزش و پرورش
 (۴) کمیسیون معین شورای عالی آموزش و پرورش
- ۱۰- ایجاد سازوکارهای لازم برای هماهنگی رسانه‌ها و تولیدکنندگان کتب و مواد آموزشی، لوازم‌التحریر و تجهیزات آموزشی و تربیتی می‌تواند در جهت تحقق کدام هدف عملیاتی مؤثر واقع شود؟
 (۱) ترویج و تعمیق فرهنگ حیا، عفاف و حجاب
 (۲) تقویت بنیان خانواده
 (۳) افزایش نقش مدرسه به‌عنوان کانون پیشرفت تحصیلی
 (۴) ایجاد فرصت برخورداری از عدالت اجتماعی
- ۱۱- در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ کدام مجموعه دارای ظرفیت تصمیم‌سازی برای تعلیم و تربیت رسمی عمومی است؟
 (۱) وزارت آموزش و پرورش
 (۲) فرهنگ‌سراها
 (۳) مدرسه
 (۴) مراکز تربیتی
- ۱۲- سند تحویل بنیادین وظیفه آماده‌سازی دانش‌آموزان در کدام یک از ابعاد زیر را دارد؟
 (۱) بعد اخلاقی
 (۲) همه ابعاد وجودی
 (۳) بعد آموزشی
 (۴) بعد مهارتی
- ۱۳- تعلیم و تربیت زیباشناختی و هنری در کدام یک از اصطلاحات سند تحول بنیادین می‌گنجد؟
 (۱) نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی
 (۲) ساحت‌های تعلیم و تربیت
 (۳) نظام معیار اسلامی
 (۴) تعلیم و تربیت
- ۱۴- نظام دوری چیست؟
 (۱) همراهی معلم با دانش‌آموزان در یک پایه تحصیلی
 (۲) همراهی و تعامل معلمان در چند پایه تحصیلی
 (۳) همراهی و تعامل دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی
 (۴) همراهی معلم با دانش‌آموزان در چند پایه تحصیلی

۱۵- کدام گزینه در راستای ایجاد تحول در نظام برنامه‌ریزی آموزشی و درسی نمی‌باشد؟

- ۱) به‌روزرسانی محتوای تعلیم و تربیت
- ۲) اعتدالی منزلت اجتماعی معلمان و افزایش انگیزه آنان
- ۳) توسعه فرهنگ تفکر و بهره‌گیری از روش‌های یاددهی و یادگیری
- ۴) تحول شیوه‌های ارزشیابی دانش‌آموزان برای شناخت نقاط مختلف و قوت آنان

۱۶- در سند تحول بنیادین ..... به‌عنوان کانون عرضه خدمات و فرصت‌های تعلیم و تربیت برای تحقق تربیت رسمی عمومی تعریف شده است.

- ۱) مدرسه
- ۲) کلاس درس
- ۳) مؤسسات آموزش غیررسمی
- ۴) آموزش و پرورش

۱۷- کدام گزینه جزء چرخش‌های تحول‌آفرین مدرسه به حساب نمی‌آید؟

- ۱) تبدیل از نهادی آموزشی به نهادی فرهنگی - اجتماعی و مولد سرمایه انسانی
- ۲) تبدیل از انحصار انگاری در تربیت، به مشارکت و مسئولیت‌پذیری ارکان و عوامل مهم و مؤثر
- ۳) تبدیل از نگاه یکپارچه‌نگری به هویت انسان به نگاه تجربه‌ای و تفکیکی
- ۴) تبدیل از انباشت اطلاعات و حافظه‌محوری در دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌ها

۱۸- مهم‌ترین رکن مدرسه کدام مورد می‌باشد؟

- ۱) معلم
- ۲) دانش‌آموز
- ۳) معاون
- ۴) مدیر

۱۹- کدام مورد جزء وظایف برنامه‌ریزی مدیر مدرسه به حساب نمی‌آید؟

- ۱) تشکیل شوراهای انجمن اولیا و مربیان و تشکیل قانون مدرسه
- ۲) برنامه‌ریزی به منظور ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان
- ۳) مطالعه و شناسایی وضعیت کامل مدرسه با توجه به تهدیدها و فرصت‌ها
- ۴) انعطاف در برنامه‌ها جهت اتخاذ تدابیر لازم در شرایط غیرقابل پیش‌بینی

۲۰- کدام مورد جزء شورای مدرسه به حساب نمی‌آید؟

- ۱) دانش‌آموزان
- ۲) معاونان مدرسه
- ۳) مدیر مدرسه
- ۴) رئیس انجمن اولیا و مربیان

۲۱- تخصیص نیروی انسانی برای مدارس حداقل برای چه مدتی و چگونه است؟

- ۱) ۲ سال و قابل تمدید
- ۲) ۳ سال و غیرقابل تمدید
- ۳) ۳ سال و قابل تمدید
- ۴) ۱ سال و غیرقابل تمدید

۲۲- حیات طیبه یعنی .....

- ۱) رسیدن انسان به کمال
- ۲) وضع مطلوب زندگی بشر در همه ابعاد و مراتب
- ۳) رشد ارزش‌های انسانی
- ۴) رشد فردی و اجتماعی

۲۳- از مشخصات اصلی حیات طیبه .....

- ۱) قرب الی‌الله
- ۲) ارزشمند شدن
- ۳) رشد اخلاقی
- ۴) هویت‌یابی

۲۴- کدام مورد جزء گزاره‌های ارزش نظام تعلیم و تربیت نمی‌باشد؟

- ۱) وطن‌دوستی
- ۲) توجه به مصالح اجتماعی
- ۳) استمرار فرهنگ اسلامی
- ۴) توجه توأمان منافع فردی و اجتماعی

۲۵- از هدف‌های عملیاتی سند تحول بنیادین پرورش یافتگانی است که:

- ۱) دین اسلام را حق دانسته و آن را باور دارند.
- ۲) دارای حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال باشند.
- ۳) با قدرشناسی و درک زیباشناسانه آفرینش، درک مفاهیم فرهنگی را داشته باشند.
- ۴) همه موارد

پاسخنامه کلیدی

۱- گزینه «۱»	۲- گزینه «۲»	۳- گزینه «۴»	۴- گزینه «۳»	۵- گزینه «۱»
۶- گزینه «۴»	۷- گزینه «۲»	۸- گزینه «۲»	۹- گزینه «۳»	۱۰- گزینه «۱»
۱۱- گزینه «۳»	۱۲- گزینه «۳»	۱۳- گزینه «۲»	۱۴- گزینه «۴»	۱۵- گزینه «۲»
۱۶- گزینه «۱»	۱۷- گزینه «۳»	۱۸- گزینه «۴»	۱۹- گزینه «۱»	۲۰- گزینه «۱»
۲۱- گزینه «۳»	۲۲- گزینه «۲»	۲۳- گزینه «۱»	۲۴- گزینه «۲»	۲۵- گزینه «۴»